

Szabó Jánosné

MI HASZNUNK AZ EGÉSZBŐL?

(Buschmann Ferenc: Jászberény környékének természeti szépségei és értékei : Védett növények és állatok / Buschmann Ferenc ; fotó Faragó László ; - Jászberény Város Önkormányzata, 2004. – 70; p.: ill. ; 24 cm ISBN 963 216 789 9 fűzött : 1300,- Ft)

„Nézzétek és lássátok!” - Ezzel a felszólítással bocsátja útjára könyvét Buschmann Ferenc természetkutató. Jászberény Város Önkormányzata kiadásában 2004-ben jelent meg Jászberény környékének természeti szépségei és értékei című kiadvány, melyben védett növényekről és állatokról van szó. A szerző évtizedek óta kutatja azokat az értékeket, melyek még megmenthetők az itt élők számára. A természetvédelem iránti elkötelezettség ékes tanúbizonyságául szolgál ez a gyűjtemény.

Pontosan összeállított, tudományos alapokon nyugvó értékelést tart kezében az érdeklődő, de mindezt olvasmányos, és élményszerűen leírt formában. A gyönyörű növények, a szeretnivaló kis és még kisebb állatok bemutatása nagyon gyakorlattiasan a túravonalak mellett történik. Nem is gondolná a jász ember, hogy karnyújtásnyira tőlünk, az Alföld észak-nyugati peremén milyen gyönyörű vidék található.

A könyv fűzött kötésben jelent meg. Már magában a borító figyelemfelkeltő. Tavaszi, nyári, őszi, téli kép díszíti, szinte kínálja magát a továbblapozásra. Minden oldalon a fejlécben olvasható a könyv főcíme, mintegy nyomatékosítva a tartalom időszerűségét. A szerkesztés, a témák rendszerezése könnyen érthetővé teszi a mű tartalmát. Hasznos ismereteket tud meg a könyvforgató az utalásokban lévő mondatokból is. Nincsenek feltüntetve – szándékosan – a fajok tudományos nevei, de a szövegben a védetteket vastagon szedett, dőlt betű jelzi.

Az alapos szakmai tájékoztatást a szerzőre jellemző lírai hangvétel is segíti; több, szebbnél szebb versrészlet érzékelteti a szakmai mondanivaló lényegét. Különös értéke a kiadványnak a magyar mellett az angol, német, francia, olasz, orosz, lengyel fordításban összeállított tartalmi kivonat.

A szerző gyakran hivatkozik híres természettudósokra, áldozatos munkásságukra (Herman Ottó, Vásárhelyi István, Elton, Charles Sutherland stb.).

Gyönyörűek a Faragó László által készített fotók, szinte kedvet kap az olvasó az azonnali kirándulásra, szemlélődésre, minél hamarabb látni szeretné a valóságban is. A képek szervesen illeszkednek a szöveg tartalmához. Igazi kuriózum, igazi csemege mindegyik, bizsergeti fantáziánkat. Változatosak, a nádkúptól a vén fűzfáig, a fecskefarkú pillangótól a zöld levelibékáig sokféle található. Mindegyik művészi igényel készült, önmagukban is igen nagyszerűek, fontos információhordozók az olvasó számára.

A könyv környezetbarát „újrapapíron” jelent meg. Az előszót városunk önkormányzatának környezeti tanácsnoka írta, nem véletlenül! Környezetünk védelme különösen fontos a ma emberének, így a jászberényieknek is.

Egy könyvtári anyag összegyűjtése, rendezése, komoly erőfeszítést igényel a közreműködőtől. Ez kiadvány alapos odafigyeléssel készült. Az első fejezet általában a természetvédelemről szól, majd egy kis történelmi áttekintés következik, elsősorban magyar vonatkozású eseményekkel. Miért is kell a növényeket és állatokat védeni? A következő részek adnak erre választ. A mondanivaló lényege: „ne bántsuk azt, ami nincs ártalmunkra!”, tehát óvjuk, védjük a még meglévő élőlényeket. Ezután Jászberény környékének négy nagy, természetvédelmi szempontból fontos területét elemzi a szerző. Zagyvamenti Természetvédelmi Terület, Hajta, Újerdő, Borsóhalma nemcsak kellemes melegben, hanem még télen is tartogat meglepetéseket. Ha valaki elhatározza magát egy felfedező útra kezében ezzel a kiadvánnyal, biztosan nem fog eltévedni. Élve, szinte lépésről lépésre minden látnivalóra felhívja a figyelmet. A szöveget olvasva elgondolkozik az ember, mennyi találó elnevezéssel bírnak az itt található élőlények. Imádkozó sáska, sisakos sáska, fecskefarkú lepke, gyöngyházlepke stb. Az említett területekről jó jelmagyarázattal ellátott, 1978-ban készült térkép egészíti ki a szöveges részt. Ennek alapján össze lehet hasonlítani az akkori és a mai területeket. Ebben a fejezetben tudhatjuk meg az egyik legfontosabbat: a „vízrendezés”, a mocsárterületek lecsapolása mennyi kárt okozott a természetben.

Az utolsó, fontos adatokat tartalmazó részben táblázatokat találunk a környék védett és fokozottan védett növényeiről és állatfajairól. A magyar- latin neveket néhány kivételtől eltekintve betűrendbe szerkesztette a szerző, melyhez párosítja a főbb előfordulási helyeket megfelelő rövidítésekkel ellátva. Ez utóbbiakat feloldja, ami a könyv használhatóságát könnyíti. A térképek azokat a túravonalakat mutatják, amelyeken gyakran találkozunk kerékpározó vagy gyalogos turistákkal. A kiadvány a téma iránt érdeklődőket bizonyára további kutatásra ösztönzi, melyhez nagy segítséget nyújtanak az irodalomjegyzékben felsorolt szakkönyvek, folyóiratcikkek.

A szerző nem mindennapi személyiség, tartást, hitelt ad, megtanít látni, rámutat a védelem fontosságára, hogy az utókor tagjai is gyönyörködhesse a szép növényekben, és a ma is védett állatokat élőben láthassák még nagyon sokáig. Célja az volt, hogy a tájegység természeti értékeire ráirányítsa a közvélemény figyelmét, bemutassa nekik azokat a ritkaságokat, amelyek megőrzése a ma élők feladata.

Buschmann Ferenc és Faragó László „alkotása” igényes munka, amelynek minden könyvtár polcán ott a helye, fiatalnak, idősnek egyaránt előnyére válik a benne foglaltak ismerete. Úgy gondolom, a tanulók és kutatók, valamint a természet szépségei iránt érdeklődők részére tartalmas, jól szerkesztett mű született. A kiadvány megjelenését anyagilag is támogatta városunk polgármestere, a Képviselőtestület több bizottsága, valamint a Sáros András Közalapítvány. Nagyszerű dolog,

hogy értékeink megőrzéséhez így is hozzájárulnak azok, akiknek erre lehetőségük van.

Az ismertető végén fel lehet tenni a kérdést: mi hasznunk van az egészből? Mármost környezetünk tudatos védelméből! A könyvben megtalálható a válasz is: „Első látásra az égvilágon semmi. Ám sokkal több, mintsem az bármiféle pénzegységgel mérhető lenne! Tulajdonképpen maga az élet, benne a mi utódaink élete...”

Buschmann Ferenc, a Jász Múzeum munkatársa igazi lokálpatrióta, több évtizede dolgozik a város környékének természetvédelme, valamint növény és állatvilágának teljes körű feltárása érdekében. Tevékenyen részt vesz a Jászság természetvilágának hazai és külföldi bemutatásában. Ezt példázza a korábbi kettő és jelenlegi kiadványa is. Tevékenységét ellenszolgáltatás nélkül végzi, szabad idejét áldozza fel azért, hogy az itt élő emberek tisztább, egészségesebb környezetet tudhassanak maguk körül. E munkásságát értékelve – több, szakmai elismerést követően – 2001-ben a Város Napján a Sáros András Közalapítvány kuratóriuma Jászberény Kultúrájáért-díjban részesítette.

KRÓNIKA A JÁSZSÁGI TELEPÜLÉSEK ELMÚLT ÉVI ESEMÉNYEIBŐL

JÁSZAPÁTI¹

2004

Május

1. 1. Majális a Jászkör Egyesület szervezésében. Köszöntőt mondott: Adam Kriszton és Szekeres Imre. Ökjk 6/2004
2. 2. Jászapáti labdarúgó csapata bajnok lett, így az NB II-ben indulhat. Ökjk 6/2004
3. 2. Farkas Ferenc a gimnázium volt tanára, ny. főiskolai tanár kapta a Jászságért Díjat. JU 06
4. 6. A Magyar Sport Napja alkalmából iskolai tömegsport napot rendeztek. Ökjk 8/2004
5. 9. A Magyar Sport Jitsu Szövetség és a Magyar Harcos Sportegyesület a Kigyó Dojo Harcművészeti Sportegyesület eredményesen szerepelt. JU 06., Ökjk 8/2004
6. 18. Az Egészségügyi Centrum és 11 bérlakás alapkövetétele. Vendég: Lamperth Mónika belügyminiszter. JU 06, JH 05 M, N 04. 29, 05. 14, 05 19, Ökjk 6/2004
7. 24. Környezet-és Természetvédelmi napok rendezvényei az István Király Általános Iskolában. A programból: kiállítások, kerékpártúra, tablók készítése a főbb világnapokról. JU 06
8. 28. A szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő vetélkedő a Vágó Pál Alapfokú Művészeti Iskola és a Zöld Pont Környezetvédelmi Egyesület szervezésében. JH 05

Június

9. 3. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Díjban részesült László Péterné, a Mészáros Lőrinc Gimnázium és Szakközépiskola tanárnője. Ökjk 8/2004, JU 07
10. 4. István Király Nap az általános iskolában. A jászkiséri diákok aerobik- és táncbemutatója, a gyerekek kézműves foglalkozáson vettek részt. Ökjk 8/2004, JU 07
11. 11. A jászsági-kunsági polgármesterek labdarúgó mérkőzését a jászságiak nyerték 4:1 arányban. Ökjk 8/2004, JU 08

¹Összeállította: Friczné Urbán Magdolna